

Štev. 9.

Leto 5.

Izhaja dvakrat na mesec.
Naročnina četrletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Delav.
zbornice), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpini in organizirajte se vsi v USŽ.

Bogme, kaj je „Ujedinjeni Savez Železničarjev“ zares komunističen?

Sporočam, da je blagajnik podružnice odločil mesto, ker mu gotovo osebe govorijo, da bo preganjan, da bo imel preiskave in še zaprt bo ter lahko zgubi službo, če bo še nadalje pri tej »komunistični organizaciji«.

Pogledal sem ga.

Komu to pišeš, sodrug?

Pokazal je s prstom naslov.

— Centrali.

— Aha, centrali »Ujedinjenega Saveza Železničarjev« Jugoslavije, Ljubljana... To se pravi, da so se gotovi ptici poprijeli dela. Da bi Vas prestrašili, kaj?! Da bi podružnico, če že ne razgnali, vsaj oslabili. In rabijo prav značajne in poštene trike. »Komunizem« vam očitajo?

Sodrug je zmajal z rameni in se nasmejal.

— Blagajnik se je ustrašil.

— A ti se nisi?

— Bogme, če je naš Savez komunističen, potem pa res ne vem, zakaj ravno nekdanji vroči »revolucionarji« ne prevzamejo pri naši podružnici funkcij, nego delajo to pri žoltih organizacijah.

— Hudiča? sem se začudil.

— Da, in če se spominjaš, kako so nas ravno te vrste »borci«, razredni borci, psovali z agenti buržuazije, z izdajalci in podobnimi priimki? Takrat so metali polena pod noge našim organizacijam, posebno Savezu. Nič niso mogli doseči. Stali smo trdno, se borili za naše zboljšanje. In dosegli smo precej. Več bi pa še dosegli, če bi nam ti »razredni borci« ne metali polen pod noge in malodušne ne odvrčali od organizacije.

— Eh, da! Tako so si predstavljali revolucijo. In sedaj, kakor praviš, da so funkcionarji pri žoltih organizacijah? So pač postali, kar so bili pred svojo »revolucionarnostjo«. Vrnili so se, odkoder so nekoč prišli, ali boljše: spreobrili so se. In ni jim zameriti, nego jih treba še pohvaliti. »Pijanec se spreobrne, ko se v jamo zvrne«, pravi pregovor. In to velja tudi v tem slučaju.

Govorila sva še marsikaj. In videl sem, da včasih kak delavec, pa naj bo to katerekoli kategorije, t. j. progovni delavec, ali skladiščni delavec, ali delavec raznih panog v kurilnici, premikalni ali kretniški, rad in hitro nasede kakšnemu človeku, ki zna nekoliko bolj spretno lagati in kar iz zraka izvijati laži o Ujed. savezu železničarjev, češ, saj nič ne doseže, saj nič ne more, »komunističen« je, preganjali te bodo itd., itd... Kdor pa malo misli in se zamisli, pa takoj spozna, da je to samo nasprotnikov način in trik, škodovati organizaciji.

Ker sem že sklenil, da si ogledam razne podružnice Saveza, sem se oglašil pri eni in drugi podružnici.

Pa mi pravi tajnik:

Vidiš, prijatelj, naši neorganizirani železničarji so kakor klepetave babe. Jamrajo, namesto da bi se organizirali, še našim organiziranim delavcem govorijo:

Ali je vredno biti organiziran? Ali ni škoda plačati članarino? Saj vaš Savez nič ne naredi.

— Pa kako jim naši člani odgovore?

— Hm — je stresel z glavo tajnik (ki je tudi progovni delavec). — Imaš take, ki vse pozabijo, kar napiše »Ujedinjeni Železničar«. Pa tudi take, ki ga ne čitajo. Poleg tega pa

drugim, ki niso naši, rajše vsako laž verjamejo, kakor pa našim eno resnično besedo.

— Bogme, to je podedovani greh marsikaterega člana »Ujedinjenega Saveza Železničarjev«. Vsaka beseda, oziroma čenča našega nasprotnika mu je več, kakor pa resna obrazilitev položaja. Kaj pa zopet dvomijo?

— Na primer: Zakaj se jih je potegnilo za nos za delavske difference? Zakaj se niso izplačale?

— Saj je vendar že bilo v »Ujedinjenem Železničarju« povedano, da je naš Savez po dolgotrajnih intervencijah dosegel, da je Generalna direkcija vsaj odobrila, da se difference izplačajo. Zakaj tega niso naredile druge organizacije, v odboru katerih sedijo visoki gospodje, ki so v Ministrstvu, v Generalni direkciji, ki imajo zveze in bi jim to ne bilo težko? Zakaj vsaj ne pritisnejo, da bi se difference, ki so že odobrene, ne izplačale?

— Vidite, prijatelj! Tako daleč naš delavec ne misli ali noče misliti.

— Vi veste — sem nadaljeval — da je ministrstvo izjavilo, da bo difference izplačana, čim bodo predloženi vsi plačni spiski. To je bilo določeno do 8. decembra 1929. Od strani direkcij so se ti spiski zavlekli do 1. februarja 1930. Nič. Ali naj zato naš Savez napove direkcijam disciplinarno preiskavo?

— Kak nezaveden član to tudi misli. On smatra, če plača članarino, da s tem organizacija že more direkcije prisiliti, da delajo.

— O, da, to bi se dalo, če bi bili vsi organizirani. Tedaj bi direkcije izvršile hitreje vse, kakor sedaj... Sedaj pa, ker niso vsi, ali vsaj 2/3 organiziranih, pa tega ne delajo. Mi smo sicer izvršili še dve intervenciji, naj se difference čimprej izplača, vendar leži tozadevni predlog za naknadni kredit pri finančnem ministrstvu. Visoki gospodje, ki so obenem funkcionarji žoltih organizacij, pa ne čutijo potrebe, da bi na tem delali in s svojimi vezami dosegli izplačilo.

— Saj je s hranarino ista.

— Ista, ista. Bolniška blagajna je že pred 6 meseci sprejela sklep, da se naj hranarina izplačuje začetkom meseca. Vendar je direkcija to zadevo odstopila Generalni direkciji, da jo ona definitivno reši. Tam se jim pa ne mudi.

Tajnik (ki je progovni delavec), je mahnil z roko:

— Nič zato. Mi pa ostanemo, kakor smo bili. Vemo, kaj smo in kdo smo, in se bomo borili dalje. Povedal sem ti vse to zato, da vidiš, s kakšnimi stvarmi se moramo pečati.

Šel sem dalje. Pri neki drugi podružnici pa se jezi nek skladiščni delavec:

— Kaj hudiča bom plačeval za organizacijo. Saj ne da podpore, ko bi se jo rabilo.

— Kako ne da, prijatelj? vprašam.

Pogleda me in reče:

— Moj sotrpni je pri orožnih vajah. Ženo ima in štiri otroke. Pa ne dobi sedaj nobene plače, ker je delavec. Otroci so pa lačni.

— Res, hudo je to.

— Savez bi moral to vedeti.

— Saj Savez to tako ve.

— Zakaj ne da podpore?

— Iz česa?

— Saj plačujemo članarino.
— Bogme, plačujete. In koliko mesečno?

— 12 Din.

— Ali stoji v pravilniku, da se da je podpora tudi za časa orožnih vaj?

— To ne stoji.

— Za kaj pa so podpore?

— Za bolne in v slučaju smrti.

— Dobro. Pa dajte skleniti, da se članarina zviša in v pravilnik vnesejo podpore za slučaj orožnih vaj.

Spustil je roke.

— Kdo bo pa plačeval?

— Člani?

Nasmejal se je:

— To nočejo.

— No, kako pa naj potem Savez daje podpore za časa orožnih vaj? Ali je iz ničesar kaj mogoče.

Počesal se je v zatilniku in rekel v zadregi:

— Na to pa nisem mislil.

Naletim na sestanek železničarjev. Gledam. Vidim večino neorganiziranih, nekaj od drugih organizacij, kakih pet od Saveza.

In govornik, bolj gosposkega obraza, govori:

— Kaj se boste tlačili k »Savezu«? Saj nima nobenih gospodov v svojih vrstah. Druge organizacije, kakor »Udruženje« in »Prometna« imajo v svojih vrstah višje inšpektorje, direktorje in kontrolorje in druge vplivne osebe, ki prihajajo na naše sestanke, da slišijo naše težnje. K sestankom »Savezovcev« pa pridejo samo delavci in kak premikač... Kaj vam morejo ti pomagati?

Pa sem vprašal:

— Ne zamerite?!... Koliko so pa že pomagali tisti kontrolorji itd?...

Nastal je smeh.

— Zakaj že ni uveljavljen Delavski pravilnik?... Savez je interveniral že večkrat. Pred kratkim je bila zopet intervencija, da se naj to že enkrat uzakoni. Delavci morajo napredovati, plače se zvišati, a vse to se zavlačuje, ker ni uzakonjen Delavski pravilnik. Kje ste z vašimi višjimi inšpektorji, direktorji itd.? Zakaj oni ne pritisnejo, ki imajo zveze z merodajnimi osebnostmi?

Zopet smeh.

Govornik je ves srdit zakričal:

— Ven ga vrzite!... To je komunist!... Pozor!

Tišina je nastala. Boječe me je pogledalo več oči.

Stopil sem k govorniku in mu pogledal trdo v oči.

— Ali je to res?

Ni si upal pogledati v moje oči, ni si upal ponoviti.

— Sotrpini, železničarji. Vidite? Premikač sem, sotrpni vaš, in kako je odgovoril?... Jaz sem vprašal stvarno — odgovoril je s psovko... Pa verjamete takšnim?

In sem odšel.

Za menoj so odšli še marsikateri. Ostal je govornik in kontrolor ter par s povešenimi glavami.

— Samo nas delavce pozivlje »Ujedinjeni Železničar« v svojih članih, naj se organiziramo, naj bomo člani »Cankarjeve družbe«, naj bomo zavedni itd. Nastavljencem pa sploh nič ne reče.

Pogledal sem sotrpina, progovnega delavca in vprašal:

— Kaj nastavljenec ni delavec?

Gledal me je. Nato pa rekel:

— On je nastavljenec!

— V ožjem pomenu besede. Ali »Ujedinjeni Železničar« ne more navajati železničarje po kategorijah, ker bi že to zavzelo polovico lista. Saj veste, da je pri železnici ves kup kategorij. V splošnem je delavec vsak človek, ki si služi kruh. V knjigah je zapisano:

»Za delavca, ali naj je zaveden ali nezaveden, se smatra vsak, pa četudi nosi naslov: nastavljenec, uradnik, profesionist ali dninar. Kajti mesečna plača, tedenska mezda in urnina ne pomenijo razlike. Vsak izmed teh mora delati za to mesečno plačo, za to tedensko mezdo, za to urnino. Zato je vsak tak delavec.«

— A tako. Pa ne zameri, nisem prav razumel.

— No. Nič zato. »Ujedinjeni Železničar« nastavljenca ravno tako naziva kakor delavca in nastavljenca prav vneto nabirajo člane za »Cankarjevo družbo«, ker vedo, da je v izobrazbi moč in da je knjiga najzvestejši prijatelj in voditelj delavstva. Svojo organizacijo »Ujedinjeni Savez Železničarjev« pa drže trdno in jo jačajo.

To so utisi, ki sem jih dobil na svojem potovanju okrog nekaterih podružnic Saveza. Zapisal sem jih, ker so vredni, da se zapišejo. Govore prav jasno, da je v naših vrstah sicer precej mlačnežev, neodločnežev. Je pa ogromna večina odločnih možatih članov-sodrugov, ki delajo, ki organizirajo, ki vedo, kdo so in kaj so. To moje potovanje mi je tudi pokazalo, kako se razne »sile« trudijo in znojijo, da bi škodovala Savezu, zavedajoč se dobro, da s tem vzamejo delavcu-železničarju in nastavljenecu-železničarju oporo, hrbenico. To je edini cilj vseh tistih naskokov na Savez.

In v spomin se mi sili predvojna doba, ko so sodrug, dobro organizirani in dobro zavedni, izvojevali mnogo pridobitev in pravic železničarjem. Nikdo tretji, noben kontrolor jih ni dal. Organizacija, močna in zavedna, jih je izvojevala. Še sedaj — dasi je že mnogo zopet vzete — žive železničarji od teh ostankov. In če bi ne bilo Saveza, bi že teh ostankov več tudi ne bilo.

Mnogi železničarji, ki so postali železničarji po vojni, mislijo, da jim bo pomagal nekdo tretji. Oni nočejo vedeti, da je delavec in železničar sam kovač svojega položaja, a da mu ga nekdo tretji ne bo skoval. Ti mislijo, da bo tudi tu tako, kakor pravi vera: Plačilo za trpljenje na tem svetu dobi človek na onem svetu. Zato blagor mu, ki trpi.

Kdor se zadovoljuje s to nado, naj ne jamra sedaj tukaj. Kdor pa hoče živeti s čim manjšim trpljenjem že na tem svetu, ta pa se naj organizira. Sam naj kuje svojo usodo in svoje zboljšanje.

Toliko za danes. O priliki pa pogledamo še med nastavljenca.

Pozdravljeni, sodrugil!

J.-A.

PRVI MAJ

je potekel. Kako si, poverjenik, zaupnik, funkcionar, izvršil svojo nalogo glede Cankarjeve družbe? Citatelj, ali si postal član Cankarjeve družbe? Ali si ji pridobil mnogo članov? Oktobra dobiš 4 lepe in zanimive knjige za članarino 20 dinarjev!

Dajte otroke na počitnice!

Sledeč pozivu naše I. T. F. in vzgledom sodruških organizacij v drugih državah, bo naš savez letos začel z akcijo, da omogoči otrokom sodrugov primeren oddih in počitnice za časa šolskih počitnic.

Koliko otrok iz dežele in kmečkih vasi še ni videlo mest, zdravi so in veseli, vendar ko slišijo besedo o mestu, si ne vedo prav razlagati, kaj je to. Ako so bili v mestih po par ur na majniškem izletu, videli par visokih hiš, muzej, to jim je ostalo v spominu.

Koliko in še več je otrok delavcev in železničarjev v mestih, ki zdravega življenja na kmetih, vaseh, polju in gozdovih sploh ne poznajo. Bledih lic so, nekako omejeni v svojem gibanju; ali jim ne bi dobro delo, ako bi šli na počitnice na kmete, kjer bi se lahko naletali in razvedrili?

Ne eni ne drugi železničarji danes nimajo sredstev, da bi mogli poslati otroke k morju ali kam drugam na počitnice, dasi to od srca privoščijo otrokom. Vendar lahko omogočimo našim otrokom počitnice za en mesec, ako le hočemo.

Naš savez poziva tem potom vse sodruge, ki imajo šoloobvezne otroke, da čimprej sporoče, ali

bi bili pripravljeni poslati svoje otroke v zamenjavo za en mesec k drugemu sodrugu, iz dežele v mesto in narobe?

Istočasno pa prosimo vse one sodruge, ki nimajo otrok, odnosno katerih otroci so že odrasli, da javijo na naslov centrale, ali so pripravljeni vzeti k sebi na počitnice kakega sina ali hčerko svojega sodruga?

Prijave pošljite do 10. junija 1930 in sicer s podatki o starosti in šolski izobrazbi otrok, katere bi vi dali na počitnice, najdalje s predlogom, kam želite, da bi šli vaši otroci in istočasno s svojimi željami, kakšne otroke bi vi sprejeli v zamenjo.

Oni pa, ki bi le vzeli kakega otroka na počitnice, naj sporoče enako svoje želje, kakega otroka naj se jim pošlje.

Prosimo vse sodruge, da že letos omogočijo svojim otrokom malo počitnic, spremembe zraka, ter se našemu vabilu odzovejo. Otroci Vam bodo hvaležni, a tudi stiki med nami bodo vedno tesnejši in vedno bolj se bomo čutili le kot ena velika družina, ki se bomo podpirali med seboj in postajali vedno močnejši.

Centralna uprava USŽJ.

Za delavske pravice!

Zadnja tri leta so organizacije vršile intervencije pri direktijah, ministrstvu in generalni direktiji, da se uvede delavski pravilnik, povrne vozne ugodnosti, da delavcem službena obleka ter izvede starostno zavarovanje. Drugič zopet se je interverovalo za novi zakon o drž. prometnem osebnju, pravilnik sporednih prinaldnosti.

Lansko leto so razna ministrstva izdelala več uredb, zakonov, pravilnikov, le v ministrstvu saobračaja je nastal nekak zastoj ter so se vse deputacije vračale praznih rok — s polno obljub.

Položaj železniških delavcev, zlasti onih starejših, s 30 do 40 letno službo, je danes nevzdržen. Po 40 letih naj gre, star 60 do 70 let, na cesto brez vsake pare pokojnine, ako je bil pri južni železnici, pa z borih Din 100.— do Din 200.— mesečno, s katerimi ne more ne živeti in ne

umreti. Delavsko vprašanje je tako nujno, da ne prenese nobenega zavlačevanja. Družine delavcev se množe, otroci doraščajo, gredo v službe, odnosno po dovršeni šoli vsled prevelike brezposelnosti ostanejo doma v breme starišev, vprašanje delavcev pa je nerešeno — pravilnika ni — plače so vedno enake, starost in onemoglost trka na vrata!

Ujed. savez železničarjev Jugoslavije je sklenil, da potom svojega zastopnika, zastopnikov URSS in centralnega sekretarijata delavskih zbornic izvrši na vseh merodajnih mestih intervencije za rešitev delavskega vprašanja. Deputacija bo šla do najvišjih mest ter povsod razložila položaj, v katerem se železničarsko delavstvo nahaja ter zahtevala ugoditev utemeljenim zahtevam.

— — —

Ministrstvo naj uredi delavsko vprašanje!

Pozdravno pismo vsakega ministra je navadno vsebovalo strogo naredbo, kako se bo postopalo po zakonih, nastopilo proti vsem kršiteljem in kako se bo ukrenilo vse, da se položaj vestnih in marljivih uslužbencev zboljša in uredi. Železničarji Jugoslavije so znani kot najbolj vestni delavci, zato ni čuda, da so leta in leta z veseljem pozdravljali odloke in pozdrave ministrov, češ, sedaj pa bomo za pošteno delo tudi pošteno nagrajeni. Gotove organizacije so na pr. celo napadale one železničarje, ki so začeli z glavami majati in postajali napram obljubam maloverni, češ — vi ste protidržavni! Počakajte še malo in vse bo urejeno! In res se je začelo urejati ter je ministrstvo začelo hitreje izvrševati vse obveznosti napram privatnim dobaviteljem, izplačalo je difference nastavljenecem — nato pa je v izvrševanju obljub nastal zastoj.

Delavstvo na železnicah je bilo od leta 1920 dalje popolnoma prezrto. Deset let že čaka delavstvo na delavski pravilnik, 7 let že čaka na bore difference, ki mu jih dolguje železniška uprava, pet let že čaka na povrnitev voznih ugodnosti, osmo leto na povrnitev delovne obleke, ves čas od prevrata sem na ureditev starostnega zavarovanja. Dolga vrsta bi bila, če bi hoteli naštetiti vse, vendar smo uverjeni, da direktije in ministrstvo dobro vedo, kaj je bilo delavstvu obljubljeno in zagarantirano.

Že dve leti se na pr. govori o izmenjavi zakona o drž. prom. osebnju in vendar do danes ta zakon v oni

točki, kjer govori o delavstvu, še ni izveden! Od 1. nov. 1923 do danes se delavsko vprašanje ni uredilo in čl. 6. zadnji odstavek zakona, ki se glasi: **Minister za promet bo sporazumno z ministrskim svetom izdal pravilnik, s katerim se bodo uredile plače in službeni odnosi delavstva, še vedno čaka izvedbe.** Vednemu sklicevanju, da leži pravilnik v finančnem ministrstvu radi iskanja finančnih sredstev, ne moremo iskreno verjeti, ker če so se v teku par mesecev našli viri za izvedbo uredb o organizaciji raznih ministrstev, naj bi se našlo enake vire tudi za delavca.

Nepravilno je razmerje med delavcem in nameščencem. Položaj in službeno razmerje obeh je treba istočasno reševati. Tako bi se moralo vprašanje delavcev rešiti najkasneje leta 1923, pa ni rešeno niti leta 1930.

Pričakujemo, da ne bo naš glas — glas vpiljočega v puščavi — ampak, da se bo v program ministrstva saobračaja kot najnujnejše točke, ki morajo priti pred vsem na dnevni red, vpisalo:

Uzakonitev delavskega pravilnika; izplačilo diferenc delavcem in izvedba starostnega zavarovanja.

Vsi zavedni delavci morajo biti strokovno organizirani.

Ali je degradacija leta 1926 nastavljenih uslužbencev upravičena?

Začetkom letošnjega leta so bili neljubo presenečeni oni železničarji, ki so bili v času od 1. julija do 1. septembra 1926 nastavljeni z upoštevanjem službenih let recimo v 7., 8. in celo 10. stopnjo osnovne plače, ko so dobili dekrete o stalnosti, v katerih se jih brez vsake motivacije uvrsti v prvo stopnjo osnovne plače. Prizadeti so se večinoma pritožili na Državni svet, vendar stoji po dosedanjih informacijah ta na stališču, da dokler velja odločba obče seje Državnega sveta od 1. junija 1929 ter čl. 127 finančnega zakona za leto 1926/27, se ne more delavcev, ko se jih nastavi, uvrstiti v višje kakor v prvo stopnjo osnovne plače. Naš savez je ukrenil odnosno še ukrene te dni vse korake, da merodajne instance prepriča, da gornje stališče ni pravilno in da eventuelne nejasnosti zakona ni razlagati samo v škodo prizadetemu osebnju, marveč je dolžnost ministra saobračaja, da izposluje ali novo principijelno tolmačenje Državnega sveta ali pa da izpopolni zakon.

Ko je leta 1923 stopil v veljavo zakon o državnem prometnem osebnju, so bili vsi železničarji prevedeni v dotične stopnje osnovne plače, ki odgovarjajo službenim letom, neoziraje se koliko let so bili v staležu kot delavci. Enako so postopale vse direktije v letih 1924 do 1. septembra 1926. Kdor je bil na primer s 1. julijem 1926 nastavljen iz staleža delavcev ter je imel recimo 29 let službe kot delavec, je prišel takoj v 10. stopnjo in iz nje napreduje dalje. Po 1. septembru 1926 pa se je začelo z drugačno prakso, ter se je vsakega, ki je bil nastavljen, nastavilo le v prvo stopnjo osnovne plače s pripombo, da se mu bo po treh letih vstelo prejšnja službena leta. Torej v septembru 1926 je bilo v ljubljanski direktiji nastavljenih večje število železničarjev s 15 do 30 službenimi leti v služb. letom odgovarjajoče stopnje. Vsi ti so vršili že pred 1. nov. 1923 službo regulisanih uslužbencev, a nastavljeni niso bili vsled pomanjkanja kredita ter se jih je sukcesivno nastavljal, v kolikor je med svetovno vojno nastal skoraj popoln zastoj v nastavitvah. Vsi ti so imeli že pred 1. nov. 1923 položene predpisane strokovne izpite. Izpolnili so torej že pred novim zakonom vse pogoje za nastavitve in je novi zakon bil v toliko nepopoln, da ni odredil, da se vse, ki vrše službo nastavljenec, prevede.

Proti dekretom iz leta 1926 se glavna kontrola v vseh sedanjih slučajih ni pritožila ter so tako ti dekreti postali izvršni in so vsi ti uslužbenci skozi 3 leta in 4 mesece prejeli plače dotičnih stopenj. Po našem mnenju je brez zakonske podlage, to je, ne da bi se pritožila glavna kontrola in ne da bi državni svet razveljavil ta rešenja, nemogoče kar čez noč odvzeti višjo plačilno stopnjo in jih uvrstiti v najnižjo. Direktija pa je to naredila z rešenji o stalnosti.

Stališče Generalne direktije v njenem rešenju G. D. Br. 6487/29 in posamezne razsodbe državnega sveta, da se mora vsakega pri nastavitvi uvrstiti le v prvo stopnjo osnovne plače, ni osnovano na zakonu o državnem prometnem osebnju ter smatramo, da je tu nujno treba ločiti železničarje v dve kategoriji: to je v one, ki pridejo na železnico kot začetniki, za te je jasno, da morajo priti v prvo stopnjo plače in v one, ki so na železnici — torej v državni službi že desetletja, in so šele potem nastavljeni, za te pa je logično, da morajo priti v službenim letom odgovarjajočo stopnjo plače.

Naš zakon nikjer ne predvideva, da se mora vsakega, ki se ga nastavi, uvrstiti v prvo stopnjo osnovne plače, med tem ko pa jasno odreja, da se mora vsakega uvrstiti v najnižjo grupo, torej le v začetno stopnjo položajne plače. Iz §§ zakona pa se da dokazati, da je naredbodavec hotel uračunati prejšnjo službo, kar sledi iz sledečih členov zakona:

§ 17.: Služba je prve tri godine privremena. (O osnovni plači ni v tem paragrafu niti govora.)

§ 25.: U rešenju o utvrđivanju na stalnost ima se naznačiti u kojoj se kategoriji ili grupi utvrđuju za stalne i dan, od koga su dobili stalnost. (Torej zakon omenja le grupo, med tem ko o osnovni plači sploh nič ne govori.)

§ 42.: Privremeni službenik ostaje na svome stepenu sve dok ne postane stalan. (Ta člen je za naše stališče najvažniji, ker če bi zakonodajalec hotel uvrstiti vse začasne uslužbence v prvi stepen, bi v tem paragrafu ne odredil, da »ostaje na svome stepenu«, ampak bi gotovo odredil, da »ostaje na prvome stepenu«. Ker pa je odredil, da ostaje na svome stepenu, je s tem dokazano, da so stepeni lahko različni — torej odgovarjajoči službenim letom.)

§ 48.: Stupajući prvi put u službu, službenik po pravilu ulazi u najnižju grupu one kategorije, za koju ima propisanu spremu, i dalje ne može napredovati, sve dok ne postane stalan. (Iz tega je zopet razvidno, da zakonodajalec odreja le najnižjo grupo, med tem ko o stopnji osnovne plače sploh ne govori, ker so stopnje različne po službenih letih.)

S tem je podkrepljeno naše stališče, da se mora pri nastavitvi vsakega uvrstiti v najnižjo grupo položajne plače, istočasno pa v službenim letom odgovarjajočo stopnjo osnovne plače.

To stališče potrjuje tudi zakon sam v čl. 60, ki pravi: Licima, koja prelaze iz slobodne profesije, određuje ministar saobračaja osnovnu platu prema kvalifikacijama i godinama dotadaneg zanimanja. Službenik, koji prelazi iz druge državne službe u službu kod drž. saobr. ustanova, dolazi na onaj stepen osnovne plate, koji odgovara broju godina njegove dotadanje državne službe.

Železniški delavci spadajo po čl. 6 zakona med službenike. Logično je torej treba pri nastavitvah delavcev upoštevati odredbe čl. 60 zakona, ker kar zakon dovoljuje onim, ki pridejo iz drugih strok državne službe v železniško službo, kjer so v začetku sigurno lažji in se jih mora šele uvežbati v službo, tega gotovo ne more odvezmati železničarjem, ki že skozi desetletja vrše svojo železniško službo in so torej dobro verzirani ter po nastavitvi vrše popolnoma isto službo kot pred nastavitvijo.

Drugi dokaz, da je naše stališče pravilno, je dejstvo, da se na primer podoficirje in žandarje, ki pridejo v železniško službo, po rešenju Generalne direktije uvrsti v najnižjo grupo položajne plače, a takoj v 3. odnosno 4. stopnjo osnovne plače.

Iz prednavedenega je torej razvidno, da odločba splošne seje državnega sveta od 1. junija 1929, ki odreja, da se delavcem pri postavitvi za regulisane uslužbence ne šteje prejšnja delavska služba za stopnjo osnovne plače, ne odgovarja duhu zakona o drž. prometnem osebnju.

Ne oziraje se na navedeno odločbo splošne seje, ki govori o vračunanju delavskih let povodom nastavitve, pa nastane vprašanje, ali ni edino pravilno, da se vsaj po treh letih, to je ob enem s stalnostjo pripozna delavska služba za napredovanje in penzijo. Stališče državnega sveta je, da se mora tu upoštevati čl. 127 finančnega zakona iz l. 1926/27, ki pravi:

Čl. 206. zakona o drž. saobr. osebnju ima se tako razumeti da se samo regulisana služba posle 21. godine života uzima u obzir za osnovnu platu, pa prema tome i za penziju, bez obzira dali je služba pre navršene 21. godine života računata za napredovanje i penziju po ranijim zakonima i pragmatikama.

Ta določba finančnega zakona ni pravno več v veljavi, ker ni vsebovana v zakonu, s katerim se podaljšuje veljavnost odredb dosedanjih finančnih zakonov in tudi ne spada pod čl. 76 drugi odstavek finančnega zakona za leto 1929/30, ker vsebuje le tolmačenje enega paragrafa zakona.

na, ne pa izpremembo odnosno dopolnitev zakona. Ne oziraje se na to, pa čl. 206. zakona o drž. prometnem osebnosti za one, ki so bili po 1. nov. 1923 nastavljeni, sploh ne pride v poštev, ker je državni svet s svojo razsodbo št. 23.931 od 16. II. 1928 razsodil, da se ima za one, ki so nastavljeni po 1. nov. 1923, upoštevati le določbe zakona kot takega, to je do inkl. čl. 193. prehodne odredbe zakona (to je čl. 194 do 218) pa se more vzeti v poštev le za one osebe, ki je bilo 1. nov. 1923 že v službi kot nastavljeno osebje.

Kapital se združuje, kaj pa delavci?

Ameriški delavski dnevnik »Prosveta« je zapisal sledeči članek:

Ni ga dneva, da ne bi ameriški listi poročali o kaki združitvi podjetij in korporacij. Tu se združijo dve ali tri banke, tam železnice ali jeklarne in spet tam premožavni in rudniki. Vse se združuje. Korporacij je vedno manj in one, ki ostajajo, so vedno večje.

Ameriški kapital se združuje. Organizacija kapitala postaja enotna in solidna, zato pa močna. Kapital se združuje po industrijah, kar je nekaj naravnega. Bližamo se dobi, ko bo v Ameriki le toliko korporacij, kolikor bo industrij. Vsaka industrija bo trust zase.

Organizacija kapitala pomeni napredek v ekonomiji. Konkurenca med posameznimi magnati in družbami dela stroške, ki odpadejo, ko se tekmeči združijo in delajo dalje sporazumno. Milijoni dolarjev, ki jih požre konkurenca, se potem prištejejo dobičku in privatno bogastvo se koncentrira v manj rokah, zato ga je več.

Kaj pa delavci? Ali se tudi oni združujejo za svoje koristi kakor se združujejo kapitalisti?

Ako se razgledaš po Ameriki, ne vidiš med delavci posebnega navdušenja za svoje organizacije. Zakaj čakajo? Ali čakajo, da jih kapitalisti vzamejo v svojo kompanijo? Dolgo bodo še čakali!

Delavci še vedno tekmujejo med seboj, še vedno zbijajo in odgrizavajo drug drugemu mezde, še vedno se pisano gledajo in so nevoščljivi drug drugemu. To je magnatom in

Že iz tega dejstva je razvidno, da si je državni svet v kontradikciji in je nujno potrebno, da o tem vprašanje ponovno razpravlja na obči seji in sprejme določbe zakona odgovarjajoči principijelni sklep. Na drugi strani pa je dolžnost Ministarstva Saobračaja, da upoštevajoč dosedanje prakso izposluje pri ministrskem svetu dopolnitev čl. 25. zakona v toliko, da se upošteva pri stalnosti vsa prejšnja dnevniška služba in da se železničarje unapredi v ono stopnjo, kamor spadajo po službenih letih.

njihovim političnim ter verskim hlapčonom jako po volji. Hlapčoni skrbijo, da so delavci razdeljeni politično, versko, narodno in plemensko. Dobro je to za — hlapčone in magnate. Bogme slabo za delavce!

Ameriška delavska federacija ima že dolgo vrsto let le okrog dva milijona članov. Morala bi jih imeti najmanj 25 milijonov! Federacija še vedno šepa po berglah svojega starega craft-sistema, namesto, da bi bila organizirana po industrijah kakor so magnatje kapitala. Delavci, kolikor je organiziranih, so razdeljeni po strokah kakor so bili za časa obrtnikov in malih svetilnic, ko ni še nihče sanjal o strojni in masni produkciji. Stotina strok v eni sami industriji! Na primer v stavbinski. Namesto da bi bila za vso stavbinsko industrijo ena sama delavska organizacija, pa je cel kup zidar-skih, opekar-skih, tesarskih, pleskar-skih, ometaških in drugih uni, ki imajo vsaka svoj kontrakt in svoje pogoje. To je zelo nazadnjaško in žalostno.

Ni čuda, da je v Ameriki velika prosperiteta med magnati industrij, med delavci vsake vrste pa velika — žalost.

OGLEJTE SI

bogato zalogo vseh vrst kuhinjske posode, razne svetiljke za železničarje in še drugo v to svrhu spadajoče blago, pri čem tvrdi

Stanko Florjančič

Ljubljana, Sv. Petra cesta 35
Točna in solidna posrežba!

Iz intervencij.

Zopetno štedenje.

Napovedane redukcije strojno-opremnih delavcev.

Doslej je železniška uprava navadno izvajala razne redukcije proti koncu budžetskega leta, utemeljujoč to svoje postopanje s »pomanjkanjem kreditov«. Delavci so romali na brezplačen dopust, mlajše se je reduciralo, nekako s prvim aprilom pa se je zopet polagoma reducirane vzelo nazaj.

Mašinski oddelek ljubljanske direkcije pa je letos dosti hitrejši ter je začel z redukcijami že s 1. majem 1930, torej ko je komaj stopil novi budžet v veljavo. To pot so prizadeti **strojno opremljeni delavci** na postajah, in to na glavni progi. Mašinski oddelek je izdal nalog, da se mora kljub jasnim določbam začasnega pravilnika iz leta 1920, ki predpisuje zlasti za glavno progo le turnus 12/24, uvesti turnus 24/24, to je **dvanajsturni delavnik**. Ne vemo, s čim motivira mašinski oddelek to očitno kršenje osemurnika, vemo le to, da je 12urni delavnik pri tej službi neizvedljiv, da je protizakonit in da je dolžnost uprave, da postopa proti kršiteljem veljavnih zakonov in naredb.

Nas savez je poslal g. direktorju tozadevno sledečo predstavko:

Direkcija državnih železnic

Ljubljana.

Spoštovani gospod direktor!

Posamezne postaje, kjer so v staležu strojno opremljeni delavci, so dobile nalog, reducirati strojno opremljene delavce in uvesti mesto dosedanjega turnusa 12/24 novi turnus 24/24. Med drugim so dobile tak nalog postaje Brežice in Poljčane. V splošnem ugotavljamo, da je služba strojnih snailcev

odnosno strojno opremljenih delavcev zelo težka, tako, da na marsikateri postaji že po več let niso izbrabili svojega dopusta, ker ni bilo nadomestnikov na razpolago.

Prosimo gospod direktor, da odredite pristojnemu mašinskemu oddelku, da prekliče tozadevni odlok ter pusti za strojno opremljene delavce turnus 12/24. Svojo vlogo utemeljujemo s sledečim: Po še vedno veljavnem začasnem pravilniku iz leta 1920 čl. 5., pripada tem delavcem, katerih služba je v neposredni zvezi z vlakovnim prometom, 8urni delavni čas na podlagi delavnih turnusov 12/24. To odreja tolmačenje čl. 5. pod točko 3 b), kakor tudi čl. 5. sam, ki odreja za te delavce mesečni delavni čas, 224 ur v mesecu.

V Brežicah je na primer sedaj zaposlenih 6 delavcev, ki imajo turnus 12/24 brez prostih dni in imajo za izvršiti sledeča dela: opremiti imajo 22 rednih tovornih vlakov, ki imajo na postaji postanek od 10 minut do 1 ure, vsem vlakom dati vodo, nametati premog, izčistiti pepel. Pri vlakih, ki dalje časa premikajo, morajo po dvakrat opremiti stroj, pri vlakih iz Zagreba, ki porabijo zelo veliko premoga, morajo premetati po več ton premoga. Enako morajo opremljati stroje potniških vlakov in jim dati vodo, opremljati tudi en brzovlak in tudi pri drugih brzovlakih ter pri ekspresu biti pripravljeni, če jih strojevodja potrebuje. Zmetati morajo pepel iz kanala in ga potem v samokolnici izvoziti kamor je določeno, okoli 50 m daleč. Razmetati premog za vodno postajo, katerega pride po dva vagona na mesec. Pomagati ključavničarju pri vročih oseh, prekladati naklade, snajžiti petrolejke, ročne svetilke, snajžiti službeno utico in če ostane še kaj časa, morajo pa v skladišču pomagati ali pa jim g. načelnik ukaže kako drugo delo.

Isto je na postaji Poljčane, ki leži na glavni progi enako kot Brežice ter je strojno opremljeno delavstvo ves čas zaposleno.

Prosimo, gospod direktor, da bi uvideli utemeljenost naše predstavitve in odredili, da ostane za strojne delavce dosedanjí delovni čas.

Smatramo za dolžnost vseh merodajnih faktorjev, da upoštevajo zakone in navedbe tudi tedaj, ko govorijo v prid podrejenim.

Dvanajsturni delavnik je za današnjo dobo sramota!

Za ureditev kasarn.

Kljub ponovnim intervencijam v kasarni v Karlovcu do začetka maja ni bil dostavljen premož. Zato smo poslali direktorju sledečo vlogo:

Gospodu direktorju direkcije drž. železnic
Ljubljana.

Spoštovani gospod direktor!

V zvezi z našo svoječasno vloženo vlogo radi dostave premoža v bivalnico v Karlovcu, poročamo, da do danes premož še ni bil dostavljen in si nima osebje kje pogreti jedi ter je navezano na hrano v gostilnah, kar je združeno z večjimi izdatki ter je istočasno osebje prisiljeno naročiti tudi alkoholne pijače, ker gostilničarji nočejo ljudem zastoj kuhati odnosno pogreti jedi. Zato prosimo, gospod direktor, da zahtevate od zagrebške direkcije, da se premož v bivalnice redno in pravočasno dostavlja.

Istočasno si usojamo zaprositi še, da bi se v bivalnici v Zagrebu za osebje ljubljanske železniške direkcije postavila plinska peč, da si bo moglo osebje pripraviti hrano. Osebnosti bo s tem mnogo pomagano.

Pri teh in sličnih intervencijah moramo konstatirati, da uprava večkrat deluje z dvojno hitrostjo. Kadar gre za izvrševanje naredb in predpisov v korist železniške službe kot take, se mora vse nujno izvesti. Vse stopi »s takojšnjo veljavnostjo« v veljavo. Kazni se diktirajo zelo hitro. Če pa gre za ureditev vprašanj, ki v prvi vrsti tangirajo osebje, zlasti še, če so zvezane z materialnimi izdatki, pa gre vse lepo predpisano uradno pot in večkrat preteče dosti vode v morje, predno se zadeva reši. Dobava premoža v bivalnico Karlovca pač ni tako zamotana stvar, da bi bilo treba bog ve kakih strokovnih sej in železniških odborov, zato upravičeno pričakujemo, da se bo tudi zagrebška direkcija zganila.

Regulacija delavskih plač!

Glasom pravilnika o urnih plačah se povišavajo urnine le po potrebi, in to dvakrat letno s 1./II. in 1./VIII. Že dosti terminov za povišanje urnin je prešlo, povišanja ni bilo, pač pa je leta 1927 izven vsakega termina sledilo 10% znižanje plač »radi premalih kreditov«. Ker se sedaj zopet bliža termin za regulacijo urnih plač, opozarjamo direktorju na svoječasno okrožnico, glasom katere imajo šefi na podlagi sklepa **ocenjevalnih komisij** staviti predloge za povišanje urnin, zlasti v sledečih slučajih:

1. Če se je delavčeva ocena napram zadnji oceni zboljšala.
2. Če so se zvišale tržne cene delavskih moči.
3. Če se delavec dodeli za stalno **napornejši** službi.
4. Če je delavec postal vsled pridnosti, večjega zanimanja za službo ali večletno prakso za službo uporabljivejši.

Upajmo, da bo prišla letos vsaj 4. točka pri pretežni večini delavstva, ki ni že skozi 4 in več let dobilo nikakega poviška, v poštev in da se bodo vsaj letos plače regularile.

Premikač, ki je imel srečo, da je bil nastavljen 1./I. leta 1924, je napredoval 1./VIII. 1926, nato 1./I. 1929 in bo 1./VII. 1931 zopet napredoval. Njegov starejši tovariš, ki je bil prestar, da bi bil nastavljen, a je v službi vsled dolgoletne prakse bolj verziran, pa je dobil leta 1924 urno plačo, ki se mu je s 1./IV. 1927 za 10% znižala in ostala doslej še vedno enaka.

Gospodje pri direktorji! Ali ni ta dvojna mera nepravilna? Ali ni dolžnost vseh odgovornih činiteljev, da tako dvojno mero odpravijo in tudi delavcem preskrbe napredovanje v plači!

Železničarjem v Sloveniji!

Obleka se nikjer toliko ne kviri, zmečka, zamaže, kakor na potovanju. Človek pride čestokrat v položaj, ko ne ve, kam bi se obrnil, da bi se obleko zopet popravilo in zlikalo. Da v bodoče ne bode v skrbeh za vašo garderobo, se poslužite prilike, ki jo vam nudi **Wallet Express** v Ljubljani, da vam obleko zlika za 18 Din, na željo kemično očisti, pošije in obrne, da zgleda kot nova.

Vsem železničarjem in drugim potnikom polagamo pažnjo na v tej številki našega lista priobčeni inserat tvrdke **Wallet Express**, Ljubljana.

Opozarjamo na oglas tvrdke **Albin Šifrer** v današnji številki.

To je prava Kolinska cikorija!

Iz okrožnic.

Vozne ugodnosti na Jadranski plovbi.

Z rešenjem Generalne direkcije br. 22661/30 je zaključen obojestranski sporazum z Jadransko plovitvo o ugodnostih za privatna potovanja aktivnih uslužbencev in njih rodbinskih članov, in sicer:

1. Aktivni uslužbenci prometnih ustanov imajo pravico na 75% popust od normalnih vozniš cen na brodovih Jadranske plovitve d. d. na Sušaku na osnovi njihovih oplatničenih legitimacij.

2. Družinski člani aktivnih uslužbencev prometnih ustanov imajo pravico na 50% popust od normalnih vozniš cen na brodovih Jadranske plovitve d. d. na Sušaku na osnovi njihovih oplatničenih legitimacij.

Delovni čas od 1. maja do 1. oktobra 1930.

Ministarstvo Saobračaja je izdalo sledeči akt predsednika ministrskega sveta:

Na osnovi čl. 103 zakona o uradnikih in ostalih uslužbencih predpisuje, da znašaj delovni čas v pisarnah državnih uradov od 1. maja do 1. oktobra 1930 vsaki delovni dan od 7.30 do 12.30 in od 16. do 18. ure. V sobotah pa od 7.30 do 13.30 ure.

Letovanje srednje in osnovno šolske mladine.

Higijski zavod v Zagrebu je poslal našemu bolniškemu fondu pogoje, po katerih morejo iti otroci med počitnicami v okrevališče Martinšćica pri Sušaku. Pogoji so isti kot so bili prejšnja leta, ko je organizirala letovanje »Jadranska straža« ter jih v glavnem ponovimo:

Letovanje v Martinšćici pri Sušaku traja en mesec. Sprejemajo se le zdravi dijaki in dijakinje, prednost imajo oni s slabo konstitucijo. Stroški za hrano, stanovanje znašajo Din 900.— za en mesec. Vožnjo mora plačati vsak sam. Prošnje je vlagati potom šolskega vodstva. Vsak dijak, odnosno dijakinja mora vzeti s seboj potrebno obleko, perilo, posteljno perilo, nož, žlico, vilice, kozarec iz aluminija.

Bolniški fond plača članom fonda za učence in učenke, ki gredo na letovanje v Martinšćico, **prispevek po Din 15.— dnevno za stanovanje**, ako pred nastopom letovanja predlože oblastni upravi humanitarnih fondov spričevalo pristojne šolske poliklinike o potrebi takega letovanja za vsakega otroka posebej.

Intervencije članov upravnega odbora bolniškega fonda.

Minister saobračaja je izdal odlok, da člani upravnih odborov bolniškega fonda nimajo pravice vršiti

Obleke in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

Sveže, najfinejše norveško

ribje olje

iz lekarne Dr. G. PICCO-LI-ja v LJUBLJANI se priporoča bledim in slabotnim osebam.

ČITAJTE „DELAVSKO POLITIKO“

**»NAROČA SE
MARIBOR
POŠTNI PREDAL 22«**

pri upravi intervencij v poedinih slučajih, marveč imajo le pravico na seji upravnega, odnosno nadzornega odbora zahtevati, da se sklepa o gotovih predmetih.

Vsled tega opozarjamo vse sodelavce, da se v raznih vprašanjih, ki zadevajo bolniško blagajno, obračajo vedno le na centralo saveza, ki bo poskrbela, da bodo vse njih težnje prišle na dnevni red pri sejah bolniškega fonda.

Železničarji radi zagorske katastrofe oproščeni!

Vsem je še v spominu železniška nesreča, ki se je pripetila na postaji Zagorje, ko je tovorni vlak zavozil na v postaji stoječi vlak ter je bilo več voz popolnoma razbitih.

Železniška direkcija je obdolžila kot krivce na tej katastrofi strojno in vlakospremno osebje ter je celo vlakospremno skupino takoj suspendirala od službe. Čez čas je suspendizijo preklicala, a državni pravdnik je vso skupino obtožil. Pred sodiščem v Litiji sta se vršili dve obravnavi, pri katerih je bila skupina popolnoma oproščena. Proti oprostitilni razsodbi je zastopnik obtožbe prijavil vzklic ter se je vršila pretekli teden pred sodiščem v Ljubljani vzklicna obravnavna, ki pa je tudi vse obtožence oprostila.

Sedaj bo še direkcija izvedla svoje interno disciplinsko postopanje in ko bo tudi to zaključeno, bomo o obravnavah izčrpno poročali. Vse obtožence je zastopal dr. Tuma.

Povračevanje nepravilno prejetih prejemkov.

(Naš Glas.)

Opozarjamo vse državne uslužbence na važno določbo § 46. finančnega zakona za leto 1930/31, ki se glasi:

»Zahtevati ni povračila izplačanih prejemkov od onih oseb, katerim so odločbe o njih sprejemu v državno službo razveljavljene z razsodbami državnega sveta.

Kolikor so ali kolikor bodo z razsodbami državnega sveta razveljav-

ljene odločbe o napredovanju ali razvrstitvi drž. uslužbencev, ni zahtevati od njih povračila preveč izplačanih prejemkov.

Če se je plačilo v primerih iz prednjih odstavkov že izvršilo, se pobrane vsote ne smejo vračati iz državne blagajne.

Državni uradniki, ki bi pripravili ali predložili izza 1. aprila 1930 v odobritev pristojnemu ministru ali zato pooblaščenim organom take odločbe in s tem povzročili škodo za državno blagajno, odgovarjajo solidarno za povračilo škode pred glavno kontrolo, če ne dostajajo za izdajo takih odločb osnovni in jasno določeni pogoji v veljavnih zakonskih predpisih za sprejemanje oseb v državno službo, odnosno za napredovanje ali razvrstitev drž. uslužbencev. Odločba glavne kontrole postane izvršna, če jo spričo pritožbe odobri kasacijsko sodišče. Pritožbeni rok znaša 15 dni.

Protituberkulozna liga in borba proti tuberkulozi.

Tuberkuloza je pred vsem bolezen obratov in tovarn, torej delavska. Ker za mizerne plače trdo delati in v pomanjkanju, v nehygieni živeti, si ničesar mogoče privoščiti, ni čuda, da je ona zato zvesta tovarišica in razjedalka delavskih življenj.

Sedaj se po Sloveniji vrši propaganda za protituberkulozno ligo. Piše se mnogo in daje raznovrstna navodila, kako se zdraviti, kako živeti itd.

V konkretni obliki nikdo ničesar ne pove, namreč o vzroku, zakaj tuberkuloza domuje največ v delavskih družinah.

Boljše plače delavstvu, dobra stanovanja delavstvu in boj proti tuberkulozi bo uspešen. Pri ustanovitvi protituberkulozne lige je Strojkovna komisija dala svojo izjavo, ki se glasi:

Kot predstavnik okrog 12.000 organiziranih delavcev v Sloveniji je Strojkovna komisija čast izjaviti, da se rade volje odzove plemenitemu stremljenju koristne ustanove, ki se je danes ustanovila in katere si je nadela težavno nalogo, započeti borbo proti največjemu

socialnemu zlu — tuberkulozi.

Pripominjamo pa takoj pri tej priliki, da bi bil vsak poizkus zaman in neresen, ako se zadeve ne bi lotili tam, kjer je potreba. Začeti je potreba odpravljati vzroke tej bolezni.

Zgodj ironija bi bila, ako bi se tem najbednejšim hotelo pomagati samo v obliki tiskanih navodil in nasvetov: kako naj se hranijo, kaj naj uživajo, da naj obiskujejo zdravilišča, kako naj skrbijo za higijeno, snago in čistočo itd., ko pa vemo, da si le ti ne morejo vsled svojih gnetnih razmer zdaleka tega privoščiti.

Ako hočemo, da obvarujemo človeštvo pred katastrofalnimi posledicami te takozvane proletarske bolezni, mora osnovana »protituberkulozna liga« predvsem usmeriti svoje sile, da se uveljavi naslednje:

1. da se vse tovarne in delavnice že v smislu uveljavljenih zakonitih predpisov uredijo higijensko tako, da bo delavčvo in nameščenčvo zdravje v resnici zaščiteno;

2. da se v vseh obratih uvede 8 in 7-urni delovni čas;

3. da se da delavstvu in nameščenstvu take plače, s katerimi jim bo omogočeno ohraniti zdravje in se uspešno zdraviti v slučaju bolezni, da jim bo omogočeno stanovati v zdravih, človeku primernih stanovanjih, ter da jim bo v obče omogočeno človeka dostojno življenje.

Ako se bo osnovana ustanova lotila svojega tozadevnega posla s te strani, bo Strojkovna komisija z veseljem in z vsemi silami sodelovala (saj mi pravzaprav v tej smeri delujemo že desetletja), ker v svesti si bomo, da vršimo eno izmed najvažnejših kulturnih del te dobe, ki bo brez dvoma kronano z uspehom.

Na to izjavo opozarjamo javnost zopet danes. Lotite se pozitivnega dela za pobijanje tuberkuloze.

Svoji k svojim!

Gospodarska poslovalnica železničarskega osebja se prav lepo razvija. Po 6 mesecih obstoja je otvorila že svoje drugo oddajališče in razširila svoje poslovanje že preko cele dravske banovine ter prodrla že v Dalmacijo.

Na nas vseh je ležeče, da to našo zadrugo čim najbolj razširimo in izpopolnimo. Na občnem zboru nismo povišali deležev za to, da omogočimo pristop tudi najrevnejšim slojem, ki se danes ne morejo odrediti večji vsoti denarja, ko njih prejemki komaj zadostujejo za borno prehrano. Sklenili pa smo apelirati na vse one, ki morajo za zadrugo

nekoliko več žrtvovati, da vpišejo po več deležev.

Obračamo se tem potom do vseh zadržnikov s pozivom, da razmotre, ali jim njih sredstva dopuščajo vpis več deležev in če jim dopuščajo, da vpis teh deležev prijavijo. Čim več bomo imeli svojega denarja, tem več ugodnosti bomo imeli od zadruge. Ne mislimo in ne bomo vpeljali v naši zadrugi raznih sejnin, honorarjev za delo članom načelstva, vsi moramo delati brezplačno in iz idealizma, ker v naši zadrugi ne sme biti mesta kakemu koristarstvu ali dobičkarstvu za posameznike, marveč naše geslo bodi:

Vsi bomo delali, vsi bomo želi sadove!

Eden za vse, vsi za enega, naj velja tudi v zadržarstvu; vsak naj s skromnimi močmi, s katerimi razpolaga, podpre zadržno delo, ki bo sigurno prospevalo in se razvilo v močno oporo vsemu našemu pokretu.

Zato, zadržniki, na delo, nabirajte deleže ter zlasti kupujte vse manufakturne potrebščine le v lastni zadrugi!

Splošna Delavska Gospodarska zadruga »Železničarski dom« r. z. z. o. z. v Ljubljani.

VABILO.

Tem potom se vabijo člani zadruge na 9. redni občni zbor, ki se vrši dne 15. junija 1930 ob 8. uri v »Delavskem domu«, Turjaški trg šte. 2.

Dnevni red:

1. Poročila načelstva in nadzorstva.
2. Poročilo blagajnika.
3. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
4. Čitanje poročila revizorja zveze »Slovenskih zadržug«.
5. Odobritev računskega zaključka za leto 1929.
6. Razno.

Ker je občni zbor te zadruge zelo važen, je članov iste dolžnost, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo. Odbor.

Pridobivajte nove članke za našo organizacijo!

Zahtevajte posvoda

CHABESO

Pazite na znamko ORIGINAL CHABESO
ki se nahaja na vsaki steklenici!

Parketne deščice Trstje za strop
„BAKULA“
za strop in stene.

„Bakula“ nadomestuje vsako opažbo stropov in sten z deskami in trstjem. Velik prihranek na denarju in delu.

Strešno lepenko in lesni cement dobavlja v vsaki množini

JOS. R. PUH, Telefon int. 2513
Ljubljana, Gradaška ulica št. 22.

Točijo se v hotelu
„LOYD“
Ljubljana, Sv. Petra c. 7
zajamčeno pristna dalmatinska vina iz lastnih vinogradov iz otoka Prvič, Sepurine, Roko Vlahov. Opolo, črno in belo liter po 12 Din, čez ulico 1 D ceneje.

Uniforme
pelerine in dežne plašče za železničarje nudi po najnižjih cenah trdka

Drago Schwab
Ljubljana, Dvorni trg 3
Zaloga vsakovrstnih oblek, površnikov i. t. d. Najmodernejši vzorci angleškega in češkega blaga vedno v zalogi, katero se oddaja v poljubnih množinah (na metre).

Pozor lovci!

Popravila orožja najceneje pri novootvorjeni puškarski trdki

ALBIN ŠIFRER
Ljubljana, Gosposvetska cesta 12
Zraven restavracije Novi svet.
Orožje, streljivo, ribarske potrebščine.

A. Kassig
Ljubljana
Židovska ulica šte. 1

Pozor železničarji!

Največja zaloga uniformskih potrebščin, kakor čepice vseh vrst, perutke, gumbi, kokarde, baržun, zlati in srebrni trakovi.

Vse po najnižji ceni!

Doxa 300 Din Omega 450 Din

PRECIZNE URE

Schaffhausen, Omega, Doxa itd. dobite najceneje pri urarju
L. VILHAR, Ljubljana,
Sv. Petra cesta šte. 36.

Železničarji!

Barve, lake, firnež in drugo dobite v prvovrstni kvaliteti in najceneje le pri

„Lustra“ V. Laznik
Ljubljana, Gosposvetska cesta, poleg restavracije Novi Svet.
Barve — lak — firnež.

Likanje moške ali damske obleke 18 Din

Moško, damsko garderobo najhitreje zlika, kemično čisti, temeljito pošije, na željo napravi novo podlogo, tudi obrne, da je kot nova

WALLET EXPRESS
Ljubljana, Stari trg 19.

Dalmatinska vina in žganje

se točijo v sledečih lokalitih: V glavni zalogi in gostilni pri Anžoku v Spodnji Šiški, v podružnici Kernikova ulica 5 in v vinotoču na Cankarjevem nabrežju 5, po sledečih cenah:

la viško črno, 14% maligand	13 Din
la Vugara, 13% maligand	14 „
la ružica, 12% maligand	12 „
la belo opolo, 12% maligand	12 „
la črno (a la teran), 12% maligand	12 „

Fina vina
Prošek, zlata kapljica 32 Din
Pečeno, fini okus 23 „

Razno žganje, doma kuhano
Pristni fini tropinovec, 44% 40 Din
Pristno fino figovo žganje, 46% 40 „
Olivno olje 18 „
Vinski kis 6 „

BRAČA LASAN.

Andrej Marčan
mesar in prekajevalec
Ljubljana, Rimska c. 17 in Šolski drevored
Zraven trgovine I. C. Mayer.

Vsi na delavski koncert
ki se vrši v soboto, dne 17. maja 1930 v Mariboru v veliki dvorani Uniona ob 8. uri zvečer. Sodelujejo: Frohsinn, Svoboda Maribor in Ptuj, Krilato kolo, Enakost, Grafika Maribor, pevski zbor pekov in železničarsko delavsko glasbeno društvo.